

## ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

A kiadóhivatalban átvéve:  
 Egész évre... 16 kor.  
 Negyedévre... 4 v.  
 Helyben háshoz hozva:  
 Egész évre... 20 kor.  
 Negyedévre... 5 v.  
 Vidékre postán szállítva:  
 Egész évre... 24 kor.  
 Negyedévre... 6 v.

## TISZÁNTUL

POLITIKAI NAPILAP

Megjelenik minden nap a hétfő és  
 keddnap utáni napok kivételével.

Beosztás és kiadóhivatal:  
 Nagyvárad, Apáczai-utca 3.

Asszerkesztőség kézfutatók visszaszedésére  
 vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a  
 kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 8 fillér.

## A városok fejlesztéséről.

A magyar országgyűlés által most gőzerővel keresztülhajtott törvények között legközvetlenebbül a városok fejlesztéséről szóló törvényjavaslat érint bennünket.

A vidéki városok évtizedes kérése, követelése már az előbbi kormányokat arra indította, hogy keressék a módokat, miként segítsen az állam a fejlődés követelményei alól kitérni nem tudó és nem akaró városok sorsán. A jóakarattal mellet azonban nem mentek tovább, mint csekély néhány milliót juttattak a városi tisztviselők fizetésének rendezésére. Ez azonban édes kevés volt, mert a fejlődés által követelt nagy összegeket csak újabb és újabb kölcsönök útján tudták a városok előteremteni. Ennek pedig az lett a szomorú következménye, hogy ma már a magyar városokat több mint 400 millió korona adósság terheli.

De a régi állapot másként is ólom-súlyjal nehezedik a városokra, főként közigazgatásilag. Be kellett látni a kormánynak, hogy az 1868. évi XXI. és XXIII. törvények ma már elavultak.

Ennek a megváltoztatását célozza a kormány által most előterjesztett törvényjavaslat a városok fejlesztéséről.

Ez a törvényjavaslat is csak részben oldja meg a hiányokat, mert a városok egész rendezését felölelő városi törvényt a mostani viszonyok között nem lehet készíteni, mert sok megoldatlan kérdés van, ezek között pl. az országos választói jog, amely nélkül a városi választói jogot sem lehet rendezni.

Ezért kellett csak a városok fejlesztésére szorítkozni a törvényjavaslatban.

A városok adóssággal tulterheltsége olyan természetű, hogy azt még csak elbirnák nehéz küzdelemmel a városok, de a további fejlődésük akadnék meg s ezért első sorban gondoskodni kell a városok jövedelmeinek fokozásáról. Az eddig nyújtott, vagy kilátásba helyezett államsegély semmi. Más úton és módon kell arról gondoskodni, hogy a városok megtalálják azokat az anyagi eszközöket, amelyek szükségleteik fedezése mellett a fejlődésre okvetlen szükségesek.

A törvényjavaslat ezen célt akarja szolgálni.

Az eddigi 4, illetve 8 millió oly csekély, még ha egészében kiosztanák is,

de ebből, mint láttuk Nagyvárad városánál, nem kapjuk meg az első ízben kilátásba helyezett hányadot sem s a második 4 millió a rendőrség fejlesztésére szolgál.

Az új törvényjavaslat a jövőre is biztosítja az eddigi államsegélyt s annak megváltoztatását csak a törvényhozás eszközölheti.

A kormány azonban jogosult lesz egyes városok helyzetét bírálni s esetleg rendkívüli támogatást is nyújthat a kormány egyes városnak.

A törvényjavaslat kijelöli az erőforrásokot s egyes közművek létesítését a kormány el is rendelheti.

Intézkedik a javaslat a városok autonómiájának biztosításáról és sok fontos könnyítést tartalmaz a közigazgatásban. — Gondoskodik a tisztviselők fizetésének rendezéséről és nyugdíjáról, amelyek teljesen az állami és megyeiekhez simulnak.

Végül intézkedik a javaslat, hogy 2 éven belül a városok szervezetéről, közigazgatásáról és háztartásáról, valamint a rendőrségek országos rendezéséről törvényjavaslatot nyújtson be a belügyminiszter.

Bizony ez utóbbi intézkedésre szükség is van, mert a mostani törvényjavaslat nem sokat ér a városokra nézve.

## Az ellenzék elvonulása.

Budapest, jun. 19.

Az országház körül fekvő térség még mindig meg van szállva fegyveres erővel.

Ami a helyzet, a kép zordságán valamelyest enyhít, az, hogy a vezénylő tisztek kedélyes együttes reggelizésben olvadtak össze az Országház-kávéház terraszán az ellenzéki képviselőkkel, akik a tegnapi történekről tárgyálnak.

Megemlítik azt, hogy a főkapitány titoknak tartotta az *otodik golyó* gazdáját, aki hír szerint *Ertsey* Péter munkapárti képviselő. Beszélnek arról az incidensről, amely *Légrády Ottó*t, a *Pesti Hírlap* tulajdonosát érte és végzetül *Lukács László* miniszterelnök beszédjéről, amelyet a munkapárti körben tartott és konstatálták, hogy a munkapárt előkelőségei keresik az érintkezést az ellenzékkel a helyzet békés megoldása érdekében.

A vezérek közül hiányzik a beteg *Apponyi gróf* és *Károlyi Mihály gróf*, aki a síófoki gazdakongresszuson elnökölt.

Háromnegyed tizenegy órakor az ellenzék megkísérli a bejutást a Házba. Justh, Holló és Déry vezetése alatt.

A kordonig jutottak, ahol *Szeszlér* rendőrkapitány és *Gersich* felügyelő áll eléjük tiltakozással.

*Justh Gyula* elmondja a tiltakozását s megtoldja azzal, hogy a törvénytelenség ellen törvényes megtorlást keres.

*Justh* tiltakozásához újabb tiltakozásokat csatoltak *Szmrecsányi György*, *Holló* és *Hoch János*.

*Papp Zoltán* az erőszakos behatolást ajánlotta, de *Justh* rámutatva a szuronyerdőre, lecsillapította *Papp Zoltán*t. Az ellenzékiek ezután rendben elvonultak s találkozót adtak egymásnak a függetlenségi pártkörben.

## Marad a csendőrség.

A honvédelmi miniszter e hónap 21-ikéig terjedő határidővel kérte a vidéki csendőrségnek a fővárosba való szállítását. Ugyátszik azonban, hogy a kormány nem bizik még a rendben, mert a honvédelmi miniszter ma még további 15 napra, azaz július 5-ig meghosszabbította a csendőrség fővárosi kirendelését.

## A képviselőház ülése.

Budapest, június 19.

Elnök *Tisza István*.

A jegyzők kisorsolása után

*Mihályi Tivadar* jegyző felolvassa a tegnapi felolvasott királyi kéziratot. (Eljenzés.)

*Tisza István* elnök: A mai napirend első tárgya a két alelnök megválasztása, amit ezenel elrendelek.

*Mihályi Tivadar* jegyző (olvassa a névsort.)

Az elnöklést *Jankovich Béla* alelnök vette át.

Szavazás közben *Khuen-Hederváry Károly* grótot a munkapárt megéljenzte. A szavazatok megszámlálásánál megállapították, hogy leszavazott *kettősszáz* képviselő *Beöthy Pál* és *Jankovich Béla* alelnökökre egyformán, ennél fogva elnök a Ház megválasztott alelnökeinek jelentette ki.

*Jankovich Béla* alelnök ezután elrendelte a szavazást a 12 jegyző és a háznagy megválasztására nézve. Indítványára a szavazás a jegyzőkre és háznagyra egyszerre történt. A Ház megszavazta a régi jegyzőket mind, ugyszintén *Angyal József* háznagyot is.

*Lukács László* miniszterelnök betérjesztette az 1848-iki IV. törvények módosításá-

**Megjelent Nagyvárad szenzációja!**

„Levél Nagyvárad város közönségéhez“ Igyekezzen mindenki megszerezni.

Ma kerül kiosztásra. Kiosztják a MESSENGER BOYOK.

ról szóló javaslatokat, amely szerint a renitens képviselők nemcsak kizárhatók bizonyos időre a tanácskozásból, hanem megfoszthatók a képviselőségtől és ezen ciklus alatt újból meg nem választhatók. A miniszterelnök szükségesnek tartja ezen módosítást, éppen az utóbbi eseményekre való tekintettel. De javasolja, hogy most csak a bizottság tárgyalja azt le s ősszel foglalkozzék vele a képviselőház.

A miniszterelnök javaslatát elfogadták.

A napirend megállapítása után az ülés negyed 1 órakor véget ért.

### Délután.

A délutáni ülésre még megerősítették az országház körül a katonai őrséget. Justh Gyula vezetése alatt 50 ellenzéki képviselő közeledett, de nem engedték be őket, ami ellen tiltakoztak.

Justh Gyula azt kiáltotta, hogy az igazság győzni fog.

Forster Aurél: Bolondok háza ez, Tisza meg van bolondulva, minek teljesítik a parancsát!

Azután Apponyi gr., Justh Gyula kocsikba ültek s elhajtottak.

Tisza fél 5 órakor megnyitotta az ülést s bejelentette, hogy Barabás Béla, Csuha István, Gál Sándor, Holló Lajos, gróf Károlyi Mihály, Rákosi Viktor, Preszly Elemér és Zlinszky István kizáratása véget ért s legközelebb megjelenhetnek a Házban.

Ezután a napirend következett: a bizottságok megválasztása, amelyben a horvátok is részt vettek, kivéve a közökt. bizottságot.

Beadtak 164 szavazatot. A régiakat választották meg újból. A bizottsági tagok besorozása után a jelenlevők letették az esküt.

A bizottságok megalakulása ma, csütörtökön lesz.

A legközelebbi ülést pénteken délelőtt 12 órára tűzték ki.

Ülés vége 6 órakor.

### A főrendiház ülése.

Délelőtt 11 órakor a főrendiház is ülést tartott a megalakulás céljából, aelnököknek és jegyzőknek az előző ülészak tisztviselőit választották meg. A bizottsági tagokat szintén ugyanazokkal a főrendekkel töltötték be.

**Szenzációs törvényjavaslat.** Lukács László miniszterelnök, mint belügyminiszter, ma az ülés végén törvényjavaslatot nyújtott be, melynek értelmében az elnök rendőri vagy katonai karhatalom alkalmazásával is foganatosíthatja intézkedéseit. Jogosítva van a Ház oly tagját, ki az elnöki rendelkezésnek nem enged, a Házból rendőri vagy katonai karhatalommal eltávolítani.

Aki a mentelmi bizottság javaslata alapján hozott határozatnak eleget nem tesz, annak, *mandátumát megszüntnek* nyilvánítja. Az ilyen képviselőt abban az ülészakban *nem is lehet többé megválasztani.* A szenzációs javaslatot, melyen a munkapárt mérsékeltabb tagjai is

megütköztek, Lukács miniszterelnök csak az őszön akarja tárgyalatni, hogy az ellezékiek is részt vehessenek.

## Biharmegye közgyűlése.

Biharvámegye törvényhatósága tegnap kezdte meg nyári közgyűlését. Más években ez a nyári közgyűlés igen egyhangú szokott lenni, mert a megyei urak vagy fürdőzni vannak vagy a gazdaságaikban vannak elfoglalva. Most azonban a politikai helyzet Biharvámegye urait is talpra állította és olyan parázs közgyűlésnek adott helyet a vármegye ősi díszterme, amelyenre a közelmúltban alig volt példa. A közgyűlés főtárgya volt Tisza István gróf üdvözlése és Bernáth Istvánnak a kormány részére leendő bizalomszavazás iránti indítványa.

A megyegyűlésről tudósításunk a következő:

### Üdvözlés Tiszának.

Pontban kilenc órakor zsufolásig megtelt a vármegye nagyterme a bizottsági tagokkal. Nagy csendben vonult be Miskolczy Ferenc dr főispán, aki elfoglalván az elnöki széket a következő beszédet intézte a törvényhatóságához.

Tisztelt közgyűlés!

— Napirend előtt kell megemlékeznem arról a megdöbbentő bűncselekményről, amelyet június 7 én a magyar parlamentben, ennek nagyérdemű elnöke, Biharvámegye törvényhatóságának illusztris tagja (Zajos éljenzés) messze kimagasló alakja gróf Tisza István (Viharos éljenzés, zaj) ellen elkövettek. A gyilkos merénylet részletezésébe nem illik bocsátkozni. A golyó, amelyet Tisza Istvánnak szánt a merénylet, a mi szívünkhöz nagyon közel járt. (Ugy van!)

— Indítványozom, hogy méltóztassék ma azon alkalomból, hogy az isteni Gondviselés őt megmentette, örömnöket kifejezve, gratulálni Tisza Istvánnak. (Hosszantartó viharos éljenzés.)

Egyhangulag bizta meg a közgyűlés az alispánt, hogy Tisza Istvánnak táviratilag fejezze ki a törvényhatóság gratulációját. Az alispán a következő táviratot intézte Tisza Istvánhoz:

Biharvámegye törvényhatósága a mai napon tartott rendes közgyűlésén nagy lelkesedéssel egyhangulag hozott határozatával elítélvén a Nagyméltóságod ellen f. hó 7-én irányult gyalázatos merényletet igaz örömmel üdvözli Nagyméltóságodat és hálát ad a Gondviselésnek, hogy nekünk és a magyar hazának drága életét megtartotta.

Fráter, alispán.

### A választások.

Az üdvözlés után sablonos időszaki jelentések következtek, melyeken gyorsan keresztül ment a közgyűlés és újra egy másik érdekes tárgyat vettek elő. A megüresedett helyek betöltéséről volt szó. A jelölő bizottságnak azonban két tagja, Tisza István és Telegdy József nincsenek jelen ezért új kandidáló bizottságot alakítanak. A bizottság a cséjai főszolgabírói helyre Bartos Adorjánt, az árvaszéki úlnöki

helyre pedig Belicay Eleket jelöli. A közgyűlés a jelölteket egyhangulag meg is választja.

Az így megüresedett másod aljegyzői helyre Kráncsy Kálmánt választották meg. A Bartos megválasztásával üresedésbe jött szolgabírói állásra két jelölt van, Ravasdy Barna és Fichtner Gyula. A jelölteknél nagy pártjuk van ezért elrendeli az elnök a szavazást. A szavazóbizottság Csapó Dezső elnöke mellett működött. Leszavaztak 212-en. Ebből Ravasdy Barnát jelölték ki megválasztottnak Bartos Adorján helyére. Az így megüresedett II. o. szolgabírói helyre Ceglédy Domokost és Ertsey Ernőt, Kovácsnay Marcellt pedig árvaszéki főszolgabíróvá választották meg.

### Bizalom a kormánynak.

Ezután Keszthelyi Zoltán terjesztette elő az állandó választmány javaslatát, melyben a kormánynak bizalmat szavaz *Nadányi Károly* nagy zaj közepette emelkedik szólásra. Tisztelt közgyűlés! (Halljuk.) A vármegye függetlenségét pártja . . .

— Eláli! Eláli!

A nagy zajban a főispán szavazásra bocsátja a javaslatot. A közgyűlés nagy többséggel elfogadja a javaslatot.

### Bernáth István indítványa.

Keszthelyi Zoltán felolvassa Bernáth István hosszupályi bizottsági tagnak ismeretes indítványát.

*Szunyogh Szabolcs:* A parlamentben történt dolgokra tér ki. Az obstrukció káros voltáról beszél. Rátér a képviselőház választására, amikor Tisza Istvánt emelték az elnöki székbe. Tisza munkáját ismerteti, melyért hálás lehet a nemzet. Ezért a munkájáért megérdemli Tisza, hogy a vármegye üdvözlje őt. Viharos taps fogadta Szunyogh beszédét.

### Kitör a vihar.

Szunyogh szavai után az ellenzék részéről *Fisch Ernő* a hosszupályi kerület volt képviselő jelöltje akar szólani. Oriási zaj tör ki. Még meg se szólalt Fisch, mikor a munkapárti tagok fülsike itően kiáltották fel:

— Eláli!

— Abcugl!

— Menjen ki!

— Kivele! Vonuljon ki!

Egy pillanatra mintha kifogyna a munkapárt a találó felkiáltásokból, csendesebb lesz a nagyterem.

— Ugy gondolom — mondja Fisch — hogy amikor ily különös állapotok vannak, apellálhatok a törvényhatósági bizottságra, mely meghallgatta az ellenpárt szórókat.

Falrengés láрма tör ki.

— Eláli!

— Üljön le! Menjen már ki!

Fisch tovább próbál beszélni. Alig lehet hallani egy két szót.

— A munkapárt szónokával ellenkező szempontból akarja a kérdést megvilágítani.

— Nem kíváncsi senki!

— Hagyja csak! Jobb lesz ha leül!

— Üljön le!

A zaj állandóan tart, egy szavát se lehet

N a g y v á r a d i

**Tisztviselők Fogyasztási Szövetkezete** Rákóczi-ut, 9. szám alatt a Széchenyi szálloda mellett  
fűszer-, csemege-bor és gyarmatárukban  
Telefon 769. sz. legolcsóbb bevásárlási forrás. Telefon 769. sz.

érteni a szónoknak, majd valósággal kiabálva akarja folytatni beszédét!

— Mint a törpe kisebbség képviselője...

— Abcug! Abcug! kiáltják a munkapárton.

A bizottsági tagok felugrának helyeikről és izgatottan kiáltják Fisch felé.

— Nekünk ne beszéljen! Elég volt!

— Eljen Tisza István! Kiáltja Péchy Károly, aki tölcserít formál a tenyeréből és trombitál. A pelda ragadós, a bizottsági tagok egymásután csinálnak tenyereikből trombitát. Egyszerre 10—20 bizottsági tag is kiált:

— Trará!

Mások az asztalt verik, dörömbölnék és folyton kiáltoznak.

— Le vele!

A főispán állandóan csenget. A többség kacag és mulat a rögtönzött képviselőházi jeleneten.

Fisch állandóan beszél, de még a mellette álló ellenzéki bizottsági tagok sem értik. A főispáni csengőre alább szál a lárma és valamit lehet hallani.

Fisch tiszteli az ellentétl meggyőződését, de a mai kort nem tartja alkalmasnak arra, hogy bizalmi javaslatok felett rövidesen napirendre térjenek.

— Hagyja el! Üljön le!

Ismét kitor a lárma. Végül Fisch, mikor látta, hogy a munkapárt egyes szenvedélyes tagjai nem engedik szóhoz jutni, kijelenti, hogy eláll a szótól. A zaj oly nagy volt, hogy még ezt a kijelentést se lehetett hallani és a munkapárt tovább is kiáltozott. E közben a főispán kihirdeti a határozatot, hogy a javaslatot elfogadja a törvényhatóság.

Most az ellenzéken is kitor a lárma.

— Mi is itt vagyunk! Mi nem fogadjuk el!

Ekkor már azonban más ügyet vettek elő s így az ellenzék részéről nem szólhatott senki, mire az ellenzék tüntetően elhagyta a termet.

### A megyei utak.

A nagy vihar után Beöthy László kereskedelmi miniszter leiratát ismertette Keszthelyi Zoltán főjegyző. Bejelenti az előadó, hogy a kereskedelmi miniszter másfélmillió állami támogatást hajlandó adni, ha a vármegye a miniszter által előkészített program szerint jár el a vármegye uthalózatának fejlesztése körül. Nevezetesen, ha a törvényhatósági utak kilométer számát 907-re emeli fel. Továbbá, ha a vámszedést életbelépteti, végül, ha a községek is hozzájárulnak az építéshez.

Fetser Antal szól a tárgyhoz. A bagaméri ut érdekében emeli szót. Indítványozza, hogy ezt az utat is vegyék fel a törvényhatósági uthalózatba.

A vármegye törvényhatósága első sorban a miniszter feltételeit minden tekintetben hajlandó elfogadni. A bagaméri útra vonatkozó indítványra pedig úgy határozott, hogy azt kiadja az államépítészeti hivatalnak azzal az utasítással, hogy a jövő közgyűléshez tegyen javaslatot az iránt, hogy lehetséges volna-e az indítványt elfogadni.

Végül Kovács András a jegyzői nyugdíj rendezése, valamint a halotti negyed megállapítása tárgyában szólal fel. Kovács javasolja, hogy a jegyzők halála esetén hátramaradt csa-

ládtagjai részére három havi fizetést utaljanak ki temetkezési költség címén.

A javaslatot elfogadta a törvényhatóság. Ezután a közszükségleti alap költségvetésével foglalkoztak, melyet egyhangulag elfogadott a törvényhatóság. Ezzel a nyári közgyűlés első napja véget ért.

## A városi törvény.

Lukács László, a belügyminiszterium vezetésével megbízott miniszterelnök a képviselőház tegnapi ülésén nyújtotta be a városok fejlesztéséről szóló törvényjavaslatot.

Az I. fejezet a városok állami támogatására szán: középszeleli segélyekről szól, a II. fejezet a városok rendeltetésszerű működését indokolatlanul korlátozó törvényi rendelkezések revíziójáról s az állami irányításról gondoskodik, a III. fejezet az általános közigazgatás javítása érdekében tett rendelkezéseket tartalmazza, végül a IV. fejezet az átmeneti és vegyes természetű kérdésekről rendelkezik.

A 8 milliós államsegély. A törvényjavaslat a városok fejlesztésére szánt nyolc millióig emelkedő államsegély felosztásáról is részletesen rendelkezik. Erintetlenül hagyja az egyes városokban már a múltban az első két millióból juttatott hányadokat, melyeket azok költségvetésükben és háztartási berendezésükben már lekötöttek, azonban az 1911. évben rendelkezésre bocsátott harmadik, valamint az 1912. évi negyedik millió korona segélyt az eddigiektől eltérő alapon, nevezetesen a városok reászorultságának, fejlettségi fokának, fejlődésképességének és állami szempontból való jelentőségének alapján osztja fel.

A rendőrség fejlesztése. A törvényjavaslat — évenként való fokozatos emelés mellett — már a 166.000—1909. B. M. körrendelet által is kilátásba helyezett évi nyolcmillió koronában állapítja meg az állam által a városoknak adandó segély egész összegét. Egyszersmind elrendeli, hogy ebből 4 millió elsősorban a városok rendőrségének fejlesztésére tartassék fen, 3.851.000 korona a városok között évenként kiosztassék, 149.000 korona pedig a belügyminiszter rendelkezésére maradjon.

Végleges rendezés két éven belül. A törvényjavaslat utasítja a belügyminisztert, hogy a törvény életbelépésétől számított két éven belül a városok szervezetéről, közigazgatásáról és háztartásáról, ugyancsak a városi rendőrségek országos rendezéséről törvényjavaslatot terjesszen elő.

### Az ellenzék üdvözlöte Biharból.

A tegnapi megyegyűlést megelőzőleg a biharmegyei függetlenségi pártból tartozó megyebizottsági tagok értekezletet tartottak Nadányi Gyula orsz. képviselő elnöke alatt, amelynek határozata alapján Kossuth Ferencet, gróf Apponyi Albertet és Justh Gyulát táviratban üdvözlötték és biztosították bizalmukról.

### Az ellenzék Lukács javaslatára ellen

Budapest, június 19.

(Saj. tud.) A miniszterelnök által az 1848. évi IV. tc. módosítására tett javaslat, a képviselők mandátumának elvesztésére vonatkozólag, az ellenzék körében nagy megütközést keltett. Az ellenzéki képviselők a Pannoniába gyűltek össze, a hol Justh Gyula örültségnek

mondta a javaslatot. Különben az a véleményük, hogy ezt a javaslatot csak ijjesztgetésül terjesztette elő Lukács miniszterelnök.

## Tisztviselők sztrájkja egy ipartelepen.

### A csendőrség készenlétben.

Biharmegye egyik nagy ipartelepén, a bihari erdőipar és mészégető részvénytársaság mézgedi telepén veszedelmes kimenetelű sztrájk van készülöben. Ez idő szerint az ipartelepen a helyzet igen komoly, úgy hogy megerősített csendőrségről kellett gondoskodni.

Pár hónappal ezelőtt a bihari erdőipar részvénytársaság a mézgedi (meziádi) üzem vezetésére Freund Lipótot küldte ki. Az igazgató magaviselete miatt az ipartelep személyzete nagyon el volt keseredve.

A tisztviselők ugyanis már jó ideje figyelemmel kísérik az igazgató munkáját és ez alatt olyan dolgokról győződtek meg, melyeket tovább nem voltak hajlandók tűrni. A tisztviselők közül erre többen felkeresték Freundot és felszólították, hogy eddigi gazdálkodását változtassa meg. E bizalmas felszólításban igen komoly vádak is hangoztak el a tisztviselők részéről. Az igazgató azonban nem vette figyelembe a tisztviselőket és tovább is folytatta előbbi eljárását. A tisztviselők erre feljelentették az esetet a budapesti igazgatóságnak. A központi igazgatóság kiküldte a vércsorogi erdőkezelőt Rosenthál Ignácot, hogy vegyen mindent jegyzőkönyvbe, ő azonban részrehajlóan vezette a vizsgálatot.

Mikor ezt a tisztviselők megtudták újabb panaszt tettek az igazgatóságnál. Erre a panaszra a központi igazgatóság elrendelte Rosenthálnak, hogy a legszigorúbban járjon el. Rosenthál a parancs értelmében az irodavezetőt, a főgépezést és az anyagfőkezelőt azonnal felmentette állásából azzal az utasítással, hogy 24 órán belül hagyják el az ipartelepét, mert különben csendőrségi karhatalmait vesznek igénybe.

A három ember szónékiül távozott a telepről, a tisztikar többi tagjai azonban táviratoltak a központi igazgatóságnak, hogy ha nem intézkednek megfelelően csütörtök, azaz ma reggel leteszik a pennát és nem dolgoznak.

A mézgedi vezetőség erre megijedt és a főszolgabirtótól a csendőrség megerősítését kérte. A csendőrséget még tegnap megerősítették. Tegnap ebben az ügyben felhívtuk a mézgedi ipartelepét, honnan egy tisztviselő a következőket mondta:

— Mi nem bérmozgalmat indítottunk, nem a magunk helyzetének javítása érdekében szálunk harcba, hanem egy vállalat érdekében, mert nem tudjuk tétlenül nézni, hogy egy a hivatásában teljesen járatlan igazgató oly tetemesen károsítsa a vállalatot. — Az igazgatót mi sikkasztással is vádoljuk. Tény, hogy a csendőrség meg van erősítve, de a csendőrség közbelépésére nem lesz szükség. Mi, ha csütörtök reggel 8 óráig nem kapunk kielégítő választ, mindnyájan sztrájkba lépünk. A munkásokat ez ideig nem vontuk be a mozgalomba, mert azt akartuk, hogy belső ügy maradjon az egész. Most már azonban a munkások is meg tudtak mindent és ha mi megkezdjük a sztrájkot, ők sem maradnak el.

**A legújabb  
nyári czipő újdonságok**

**MOSKOVITS Bémertéri fióküzletében.  
Szabott gyári egységáruk.  
Telefon 687**

## UJDONSÁGOK.

\* **Kinevezés.** A hivatalos lap tegnapi száma közli, hogy a nagyvárad kir. ítélő-bírája elnöke a gyulai kir. törvényszéknél szervezett esküdtbírók elnökévé *Nissaloussky Eadre* gyulai kir. törvényszéki elnököt nevezte ki.

\* **Villamosvilágítás Várad-Szőlőson.** A szomszédos Várad-Szőlős község a modern fejlődés terére akar lépni s első sorban megfelelő közvilágítást akar létesíteni. Erre igen jó alkalmat szolgál a nagyvárad villamostelep közelsége. A terv szerint ugyanis a nagyvárad villamostelep szolgáltatná a villamosáramot. A villamostelep igazgatójának már sikerült meggyerni a község előljáróságát, bár az áramárakra nézve még nem történtek végleges megállapodások. A közvilágításon kívül több helyre a községben a magánvilágítást is bevezetnék s néhány ipartelep is hajlandó volna üzemébe a villamostelep áramát igénybe venni. A városi tanácsban tegnap szóba jött a villamosáram kiadásának a kérdése. A tanács egyes tagjai nem fogadták kedvezően a villamos igazgató előterjesztését s így most nem határoztak, hanem kiadták a kérdést véleményezés végett a szakbizottságoknak.

\* **Ajánlat a hirdetések bérletére.** A hirdetés ügy rendezésére Nagyvárad város szabályrendeletet alkotott, amely szerint minden magán hirdetésre nézve, amelyet a város területén nyilvános helyen kifüggesztenek, vagy kifestenek, a város monopóliuma lenne s a városi pénztárba fizetni kell érte. A ház- és üzlettulajdonosok is csak a saját hirdetéseiket függeszthetik ki, vagy tehetik ki házaikra, vagy kirakatukba. A város azonban maga nem kezelheti ezt a monopóliumot, mert mint minden más dologról a házikézés felemésztené a hasznát s ezért bérbe akarja adni a monopóliumot. Már két ízben meghirdették az árlejtést, de eredmény nélkül. Most akadt egy ajánlattevő. Fehér Dzsó lapkiadó beadványt intézett a városhoz, amelyben ajánlatot tesz a hirdetések bérletére. 30 évre hajlandó a hirdetési monopóliumot bérbe venni és pedig akként, hogy a jogért az első tíz évben évi 4000 korona, a második évtizedben évi 4500 K., a harmadik évtizedben pedig évi 5000 korona bért fizet. A hirdetési díjakat a budapesti hasonló díjak 50 százalékában állapítaná meg. Tetszés szerinti hirdetési oszlopot és táblát állítana fel, de egyelőre 40 hirdetési oszlopot és 30 hirdetési táblát szándékozik felállítani.

\* **Ki akar telefonkezelő lenni?** A kereskedelemügyi miniszter pályázatot hirdetett telefon és távirtdakezelő gyakornoki állásokra. A felvétel feltételei a következők: 1. 15 éves életkor betöltése és 16 év tul nem haladása. 2. Magyar állampolgárság s a magyar nyelvnek szóban és írásban tökéletes bírása. 3. A IV. középiskola, vagy ezzel egyenrangú más intézet sikeres elvégzése. 4. Feddhetlen előélet és kifogástalan magaviselet, ami hatósági bizonyítvánnyal igazolandó. A folyamodványra a szülők, vagy gyámok beleegyező nyilatkozata is reávezetendő. A folyamodvány legkésőbb folyó évi július hó 15 ig azon posta és távirtda hivatalnál nyújtandó be, ahová a folyamodó felvételét kéri. A felvett növendékek a felvételtől értesítést fognak kapni s állásukat legkésőbb szeptember hó 1 éig kötelesek lesznek elfoglalni. A gyakornoki idő 4 évig tart, amikor is sikeres vizsga után növendékek ki nevezetnek.

\* **Járvány.** Bárádon még mindig szedi áldozatait a kanyaró járvány. Eddig, különösen a kisebb gyermekek között terjedt el

nagyobb mérvben. A hatóság mindent megtesz, hogy a veszedelmes betegség továbbterjedését meggátolja.

\* **Szalay zeneiskola hangversenye.** Szalay Stefánia államilag kép. okl. zenetanár vezetése alatt álló zeneiskola növendékeinek évről-évre hangversenye június hó 23-án vasárnap délelőtt fél 11 órakor lesz a főgymnasium dísztermében. Belépti jegyül meghívók fognak szolgálni.

\* **Uj sport játék.** Igen szép és teljesen új sport üzésre alkalmas találmány jött forgalomba, mely olcsóságánál fogva rövid időn belül úgyszólván mindenkinél nélkülözhetetlen lesz, felnőttek, hölgyek és gyermekek részére, test-edző, szem és kézügyesség kifejlesztésére annyira olcsó, hogy bárki is megszerezheti, mert 1 koronától 3 korona árban és 5-féle nagyságban kaphatók. Egyedül LADÁNYI JÓZSEF puska-műves sport üzletében Rákóczi-ut Moskovits palota. A M. kir. lőpor áruda, telefon 269. Tanoncok felvétetnek.

**Megjelent** a képes mieder divat újabb modern fűzőkről, csak  
**Rosenzweig Róza**  
miedergyárában Szalárdi-u. 9. kapható  
ingyen és bérmentve.

Jogászok! Ügyvédjelöltek!  
**!! Egész nyáron át működik !!**  
**Dr. Kállay** jogi szemináriuma Budapest, IV. Kaplony-u. 5. Telefon 125-38.  
Köztudomásulag legsikeresebb előkészítés minden jogi vizsgára.

Különleges felöltők, kosztümök  
blouzok és gyermekruhák  
a legnagyobb választékban

**Spitzer Béla**  
női és gyermekruha áruházában  
Rákóczi-út.

A legfinomabb angol és  
francia ruha-vállalat!!

Olcsó szabott árak!

**Rimanóczy műbutorgyár.**

:-: Állandó bútorkiállítás. :-:

I. rendű tölgy és bükkfa parketta saját gyártmány.

Saját készítményű modern cserépkályhák állandóan raktáron. Elvállalja kályhák javítását.

Raktár és iroda: Rákóczi-ut, saját ház.

:-: TELEFON: 796. :-:

Költségvetés díjtalan.

## SZÍNHÁZ.

### Heti műsor:

Csütörtök: Tavasz

Péntek: Svihákok.

Szombat: Theodor és Társa,

Vasárnap d. u. Kis barát, este: Modern apostol.

**Tavasz.** Ma este a »Tavasz« kedves melódiai hangzanak fel a nyári színházban és a közönségnek ismét alkalma lesz gyönyörködni a legsikerültebb és legkacagtatóbb, szegítő-évig budapesti nyári operettben. A jegyelővételből már most konstatálható, hogy ez a kedvelt, népszerű operett telt házat fog egybehozni.

**Svihákok.** Holnap, pénteken este Ziehrer finom muzsikája, látványos operettje, a Svihákok kerül színpadra. Eseményes sikerű volt a Svihákok ezidei reprize, mert az énekes együttes részére sikerült a legjobb kiosztással szerepeznit a darabot és az operett alakjait a legjobb erőket vitték a színpadra. A kitűnő előadás holnap megismétlődik.

**Theodor és társa.** Szombaton este a szezon legnagyobb sikerű francia vígjátéka. Nancey és Armont mulattató és eleven szövevényű darabja, »Theodor és társa« jön műsorra a nyári színházban. A kikapós párisi asszonyka kacagtatóan ötletes története ez a káprázatos fordulatosságú színjáték. Izléses és lenyűgözően érdekes jelenetekben mutatja be, hogy egy leleményes asszony más-más alakban hogyan tudja orránál tolván vezetni gyanakvó és féltékeny uracskáját, anélkül, hogy a férj nyomára tudna jönni a komédiának, amit körülötte rögtönzőnek a tréfa részesei.

## EGYESÜLETEK.

### A nagyvárad ügyvédszövetség közgyűlése.

Az országos ügyvédszövetség nagyvárad osztálya tegnap délután 5 órakor tartotta meg az ügyvédi kamara tanács termében rendes évi közgyűlést, melyen a szövetség tagjai nagyszámban jelentek meg.

A közgyűlésen dr. Adorján Emil elnöklettel és előterjesztésében ismertette a szövetség első félévi tevékenységét és kérte a tagokat, hogy a küszöbön álló számos programpontra megvalósításában hathatósan működjenek közre. Ezután a szövetség tisztikarát egyhangulag a következőképpen választották meg:

Elnök: Dr. Adorján Emil. Társelnök: Dr. Kiss Döme, Titkár: dr. Fenyő Sándor. Titkár helyettes: dr. Fényes Ödön. Pénztáros: dr. Blayer Endre. Választmányi tagok: dr. Perczel Adolf, Olasz Béla, dr. Thury László, dr. Várnai Ferenc, dr. Fleischer Béla, dr. Fehér Márton, dr. Fényes Ödön, dr. Rozvány Jenő, dr. Somogyi Pál, dr. Sebő Mihály. Választmányi póttagok: dr. Krüger Aladár, dr. Szunyogh Pál, dr. Ilés István, dr. Kovács Zsigmond, dr. Grósz Imre.

A budapesti igazgatóságba képviselőül dr. Adorján Emilt választották meg. Megállapították, hogy a június 29-én Budapesten tartandó országos közgyűlésen az elnök vezetésével a szövetség 10 tagja fog küldöttségileg részt venni és ezzel a közgyűlés véget ért.

**A Katholikus Kör választmánya** tegnap délután tartotta rendes havi ülését. Jelen voltak: Dr Vucskics Gyula egyházi alelnök, Dus László világi alelnök, Grócz Béla, Tóth Márton, dr Némethy Gyula, Bodnár János, Schuch Károly, dr Krüger Aladár, Sünger Bertalan választmányi tagok és dr Imrik Gusztáv titkár. A választmány mindenképp a *Szent László napi ünnepély* programját állapította meg. Az ünnepélyt 27-én este 6 óra kor a főgimnázium dísztermében tartják meg. Ünnepi beszédet dr *Kardosy János* kanonok, a Kör egyházi elnöke mond, azonfelül ének-számok lesznek. A többi folyó ügy elintézése után új tagokul felvették: Kakas István posta-igazgatósági pénztáros, Horváth János törvényszéki írnok, Roncskezi Anzelm irgalmasrendi főgyógyász, Hlinka Ernő irgalmasrendi orvos.

**A Patrona-segylet gyűlése.** A Nagyváradi és Biharmegyei Patronás-egyesület választmánya Nagyváradi város székházának kis tanácstermében 1912 évi június hó 22-ik napján délután 6 órakor ülést tart a következő tárgysorozattal. 1. Megüresedett tisztségek betöltése. 2. Az egyesület tagjainak számbavétele. 3. Büntető eljárás alatt levő fiatalok elhelyezésére szolgáló épület létesítése.

## SPORT.

### Ügető versenyek Nagyváradon.

Vasárnap, azaz e hó 23-án veszik kezdetüket a nagyváradi ügető versenyek, melyekre a nevezések most folynak. A nevezésekből ítélve szép versenyekre van kilátás, mert a vidéki versenyeken legjobb szereplő lovak részt fognak venni a váradai versenyeken.

A versenyeket rendezőbizottság a Bónai-utca melletti ügető pályát már rendbe hozta, s a kellő lépéseket megtette a verseny sikere érdekében.

A versenyek, ugy vasárnap, e hó 23-án, mint kedden e hó 25-én délután 3 és fél óra kor veszik kezdetüket. A versenyekre szolgáló belépő jegyek Láng József és Kiss Dióvid és társa cég Rákóczi-utí üzletükben már kaphatók.

### Igazságszolgáltatás.

**§ Itélet az Etter ügyben.** A budapesti büntető törvényszék dr Füzesséry Zoltán előklése alatt tegnap délelőtt hozta meg ítéletét a dr Etter Dezső halálát okozó építkezésben résztvevők ellen. A bíróság mind az öt vádlottat bűnösnek mondotta ki gondatlanságból okozott emberölés és súlyos testi sértés vétségében.

**§ A nagyszalontai pénzhamisítók.** Megirtuk pár nappal előbb, hogy Nagyszalontán egy pénzhamisító bandát a gyanúsítottak nem direkt a pénzhamisításra, hanem csak ennek előkészítésére szövetkeztek. Ennek pedig 3 hónapi fogház a legnagyobb büntetése. Az ügy a nagyváradi kir. törvényszéknél fog befejezést nyerni.

**§ Elítelt zsebtolvaj.** Bense János és Szabó János jómódu bihariószegi gazdák f. évi március 16-án *Ermihályfalvára* igyekeztek a vásárra. Fölzálltak tehát az arra felé induló

vonatra. A kúpéb n megismerkedett Kiss József rovott multu nótorius zsebtolvajjal, aki marhakereskedőnek adta ki magát. Ermihályfalván Bense és Szabó leszálltak a vonatról és egy szállodába mentek. Itt szobát váltottak és megháltak. Kiss József is velük tartott és Bense Jánossal került egy szobába. Kiss József csak azt várta, hogy Bense elaludjon. Ekkor felkelt és kiemelte a Bense 615 koronát tartalmazó pénztárcáját, s azzal megépett. A csendőrök másnap délben egyik közeli községben fogták el. A nagyváradi törvényszék büntető tanácsa tegnap tárgyalta az esetet *Vámosi* törvényszéki bíró elnöklése alatt. Kiss Józsefet a törvényszék 3 évi fegyházra ítélte. A vádlott az ítéletben megnyugodott.

## NYILTTÉR.

### BENEDEK TESTVÉREK

„Mosóleány“ fűszer-nagykereskedése, Nagyváradi (Zöldfa-utca 8.)

ajánlja a „BENEDEK“-SZAPPANT darabja 30 fillér,

amely száraz állapotban ruhamosásra kiválóan alkalmas. Legolcsóbb fűszerek és friss nápolyi főzelékek forrása. Mexikói kávéhozatal. —

#### Pörkölt kávé árak:

4 féle zamat	1/4 kg. K 1.—
8-féle	1/4 kg. K 1.10
12 féle	Benedek-keverék 1/4 kg. K 1.25

Megjegyzendő, hogy 1 kg. pörkölt kávé 1 kg. 25 deka ny rs kávénak felel meg.

## KÖZGAZDASÁG.

### Országos gazdagylés Siófokon.

Tegnap délelőtt kezdődött az országos gazdagylés, a mely az aktuális gazdasági problémák megvitatásával foglalkozik. A vásártéren épített hatalmas csarnokban gyűltek össze a kisgazdák, mintegy hétezeren, a földmivélségi kormány képviselőjében *Ottlik Iván* államtitkár jelent meg, a többi miniszter egy-egy osztálytanácsossal képviseltette magát.

A garkongresszust félüzenegy órakor nyitotta meg *Darányi Ignác*, aki hosszabb beszédben méltatta a gyűlés jelentőségét és felszólította a résztvevőket, hogy a tanácskozás folyamán ne érintsék a napi politika kérdéseit, hanem csupán a gazdasági politika problémáival foglalkozzanak.

*Hunkár Dániel* főispán a vármegye nevében, *Ováry Ferenc* a Balatoni Szövetség képviselőjében, *Blaskovics Ferenc* pedig a Délvidéki Gazdaszövetség kiküldöttjeként üdvözölte a kisgazdákat.

A napirend előtt *Darányi Ignác* szólította fel gróf Károlyi Mihályt arra, hogy az Országos elnök állásáról való lemondását vonja vissza. Oriási lelkesedés kísérte ezt a kívánságot, a melynek elhangzása után gróf Károlyi Mihály emelkedett szólásra és hálás köszönetét fejezte ki az iránta tanúsított bizalomért. A gazdagylést nem tartja kellő alkalmának arra, — ugymond a gróf — hogy lemondása okait vizsgálja, visszalépésének azonban oly súlyos indokai vannak, hogy még a gazda-

kongresszus egyhangu lelkesedése sem tántoríthatja e szándékától.

A napirend során *Bernáth István* tartott előadást a birtokpolitikáról, *Ováry Ferenc* a saövetkezetről, *Pályi Gyula* a cselédsegélyző pénztáról és a munkás-nyugdíjalap létesítéséről és végül *Messkó Pál* az erdőművelés módjairól.

### Kedvezmény sószállításra.

Hivatkozással a m. kir. pénzügyminiszteriumnak 51789—1912. sz. leiratára van szerencsénk az érdekelt-k tudomására adni, a pénzügyminiszter ur 58462—1912. sz. következő rendeletét:

Ertesitem az igazgatóságot, hogy a keresk. m. kir. miniszter ur a m. kir. államvasutak vonalain teljes kocsirakományokban szállítandó bérmentetlenül feladásra kerülő só üledeményekre az előző években is már engedélyezett ideiglenes jellegű szállítási díjkedvezményeket a folyó évi június hó 1-től a folyó évi augusztus hó 15-ig terjedő hatálylyal újból engedélyezte, vagyis a most jelzett küldeményekre ezen időre ideiglenes kedvezményképen a) kocsinként és fuvarlevelenként legalább 10000 kilogrammért való díjfizetés mellett az V. b) kivételes díjszabásnak tízszázalékkal rövidített díjtételeit: a kocsinként és fuvarlevelenként legalább 15,000 kilogrammért való díjfizetés mellett pedig az a) alatti mérsékelt díjtételek alapján eredményező fuvardíjból kocsikihasznlási jutalék fejében kocsinként három korona engedményt engedélyezett és erről a m. kir. államvasutak igazgatóságát folyó évi május hó 16-án kelt 35964—1912 számú rendeletével megfelelően értesítette. A sóküldeményeknek bérmentetlen vagyis a vagyis a fuvardíj átutalása mellett leendő feladása úgy értelmezendő, hogy a kedvezményes fuvardíj a küldemény rendeltetésétől a folyamán az átvevő által fizetendő. Utasítom az igazgatóságot, hogy a sóárulással foglalkozók és egyéb érdeklők figyelmét eme kedvezményekre, valamint arra a körülményre is hívja föl hogy a Magyar Bank és kereskedelmi r.-t. mint a m. kir. sójövendék vezérigynöksége a vele megkötött szerződés értelmében a hozzáfutató hitelképes sókereskedőknek kiterjedtebb hitelnyújtás által lehetővé tenni tartozik, hogy nagyobb sókészleteket előre beraktározhassanak, s magukat az őszi hónapok nagyobb sószükségletei tekintetében jóelőre fedezhessék. A szóban forgó vasuti szállítási díjkedvezmények engedélyezésének az lévén célja, hogy az általa a magyar királyi államvasutak vonalain az őszi hónapokban fokozottabb mértékben meginduló áruforgalom alkalmával előfordulni szokott szállítási nehézségek csökkentessenek és sóhiány kiküszöböltessek, egyidejűleg megahagytam valamennyi sóhivatalnak, hogy őszi és téli sóanyag szükségleteit a teljes raktározási képesség erejéig és felelősség terhe alatt haldéktalanul szerezzék be ama fő, illetve sóbánya hivataltól, melyhez sóanyagának beszerzése végett utalva van. A sóhivatal raktározási képességének teljes kihasználása végett a Sóbivatal Utasítás 25. §-ának 4-ik bekezdésében körülírt pótkraktározásra nézve az engedélyt a folyó év végéig terjedő hatálylyal megadtam, felelősség terhe alatt szigoruan kötelességévé tevén mindenik sóhivatalnak, hogy ezzel az engedélylyel oly módon éljen, hogy a f. évi augusztus hó 15-ig a sókamarak a teljes rakodási képességük erejéig meg legyenek töltve és ehhez képest az őszi hónapokban a vasutiszállításokat a lehetőség szerint mellőze. Erről az érdekelt pénzügyigazgatóságokat tudomástétel és megfelelő ellenőrzés gyakorlása végett értesitem. Azokat a pénzügyigazgatóságokat, melyeknek keretében engedélyhez, jogosítványhoz kötött sóárudák működnek, fölhatalmazom, hogy ahol annak szükségét látják, só nagyárúkat — erre a fölhatalmazásra hivatkozással kötelezzék szeptember és október hónapokban — a korlátolt mennyiségben rendelkezésre álló sóvári főt só kivételével a többi szükséges só-nemekből 30 napi késleletnek állandó raktározástására, s eme kötelezettség betartását meg-

felében ellenőrizték. Végül megjegyzem, hogy a t. évi április hó 21-én kelt 147,440—1911. számú itteni közzétételben emített tartalék-számlák az általam egyelőre ideiglenesen kijelölt helyeken leendő felállítására, illetve a f. évben szükséges tartalék sőkészletnek a rak-tárakba legkésőbb a folyó évi augusztus hó 15-ig leendő beraktározására a Magyar Bank és kereskedelmi r. t. mint a Magyar kir. Sób-védék Vezérigazgatóságát a meghagyással hivatam fel egyidejűleg, hogy az eszközök be-raktározására vonatkozó adatokat annak idején az illetékes pénzügyigazgatóságokkal is kö-zölje.

Nagyvárad, 1912. június hó 8

A nagyvárad kereskedelmi és iparkamara:  
Dr. Moskovits József, Dr. Sarkady Lajos,  
elnök. titkár.

### Gabona üzlet.

Budapest

A gabonatörszén tegnap szűk volt az irányzat.

#### Határidők táblája:

Májusi buza	— — — —	11.25
Októberi buza	— — — —	11.59
Októberi rozs	— — — —	9.35
Októberi zab	— — — —	9.06
Májusi tengeri	— — — —	8.95
Juliusi tengeri	— — — —	8.89

## TÁVIRATOK.

### A főváros bizalma

a kormány iránt.

Budapest, jun. 19.

(Saját tud.) A székesfőváros mai közgyűlésén Havas Rezső indítványt terjesztett elő, hogy a kormányt üdvözöljék. Tompa Antal ellenkező indítványt tett. Vázsonyi Vilmos hosszabban beszélt s beszéde inkább munkapárti szellemű volt és semleges indítványt tett. Tompa indítványát 214 szóval 46 ellenében elvetették, míg 176 szóval, 76 ellen bizalmat szavaztak a kormánynak.

### Kürthy báró meghalt

Budapest, jun. 19.

(Saját tud.) Kürthy László báró, aki tegnapelőtt éjjel agyonlőtte magát, ma délután meghalt. Kürthy László báró a pozsonyi jogakadémia hallgatója volt.

A szerkesztésért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Lakatos, gépész és kovácsmester urakat értesítem, hogy **nyersolaj-és villanymotorokkal berendezett reszelővágó ipartelepemet**

— május hó 1-én —

**Teleky-utca 45-ik szám alá áthelyeztem.**

További szives támogatást kérve

**Hegedüs József**

kath. népszövetség tagja  
reszelővágó szakiparos.

## Földbirtok bérbeadási hirdetmény.

A nagyvárad iat. szert. papnevelő intézet fúgviváshelyi birtokának folyó évi október 1-től kezdődő 12 évi hasznosítási tárgyában ezennel zárt ajánlati versenytárgyalást hirdetek.

A birtok területe, melyért bérbeadó nem vállal szavatosságot 429 kat. hold és pedig 226 k. hold szántó, 108 k. hold rét, 53 k. hold legelő, 2 k. hold szőlő, 2 k. hold kert, 27 k. hold fűzes, 3 k. hold gyümölcsös, 8 k. hold udvar, ut s vizállás. A birtokon levő épületek szintén átadatnak a hasznosítónak.

Zárt írásbeli ajánlatok, melyekhez a megajánlandó évi hasznosítási 10 százaléka bánatpénzül készpénzben vagy óvadékképes érték-papirokban csatolandó, f. évi július hó 6-dik napjának déli 12-órájáig a nagyvárad latin szertartású püspökség jószágkormányzóságához (Nagyvárad, Rácóczi ut 33. sz.) beküldendő vagy benyújtandók.

Bérbeadó az ajánlatok feletti szabad választási jogot fentartja.

A részletes feltételek a nagyvárad latin szert. püspökség jószágkormányzóságánál megtekinthetők s az érdeklődők ugyanonnan írásbeli felvilágosítást is nyerhetnek.

Ajánlattevők ajánlatukban nyilatkoztassák ki azt, hogy a feltételeket ismerik s ajánlatuk elfogadása esetén azokat a köteendő hasznosítási szerződés alapjául elismerik s elfogadják. Ajánlattevőkre a benyújtott ajánlat feltétlenül és visszavonhatatlanul kötelező, míg a bérbeadóval szemben csak felsőbb jóváhagyás esetén válik kötelezővé az ajánlat elfogadása.

Nagyvárad, 1912. június 19.

Gellért László s. k.

kir. tanácsos, jószágkormányzó.

## HELYBEN TELEFON 11-75 VIDÉKEN

### FEST! TISZTIT!

vegyileg női, férfi és gyermek ruhákat.

### MOS!

gallér és kézelőket fényesre, csipke és szövet függönyök, bútor szövetek, papi és egyenruhák vegyileg tisztíttatnak.

Gyár: Körözs-utca 13.

Felvételi üzlet:  
Zöldfa Passage 93.

**Mokos Sándor.**

Kereskedelmit végzett szépírásu gyakor nok azonnali belépésre keres-tetik. Cim a kiadóhivatalban.

## Értesítés.

Megnyílt a

## „Béka“ bolt

Ujrófös, rövid és női divatáru-ház Nagyváradon Zöldfa-utca

Tessék ügyelni a kirakat-üvegeinkre festett



„BÉKÁRA“

Árjegyzéki kivonat:

- 1 vég Rumburger vászon mindenre alkalmas 4.50
- 1 méter gyapjuszövet bármilyen színben, 120 széles —.89
- 1 Himzett eejü nőiing szepességi vászonból 1.65
- 1 nőiing finom sifonból —.95
- 1 női hálókabát (korzetta) finom sifonból —.98
- 1 Nőiing himzéssel és szalaggal dusan diszítve —.98
- 1 Izléses diszkötény —.55
- 1 Női reformkötény finom klottból vagy lüsztrből 1.65
- 1 fekete klott alsószoknya —.98
- Egy 6 személyes damaszt garnitúra 2.75
- 1 Fekete nap és esernyő —.98
- 1 Elegáns fehér puhaelejű férfing 1.25
- 1 finom 5 soros gallér minden fazon és szám —.13
- 1 pár kézelő fehér vagy színes —.21
- 12 darab valódi rumburgi vászon zsenkendő 1.50
- 1 méter kozmanózi karton bármilyen színben, jó mosó —.22
- 1 méter legfinomabb gyapjudelin legújabb divatuak —.59
- 1 kétszemélyes klott paplan jó vattával töltve, bármilyen szín 3.25
- 1 Ablakra való szövetfüggöny 1.39
- 1 Magános ágyterítő —.89
- 1 garnitúra 2 ágy és egy asztalterítő 4.50
- 1 Vég valódi rumburgi kanavász, bármilyen színben 4.75
- 1 fehér sifon alsószoknya —.98
- 1 méter ruhavászon minden színben —.29
- 1 méter csipkefüggöny —.26
- 1 fejre való selyemsál 1.25
- 1 m. 120 széles gyapju pepita szövet —.45
- 1 méter mosó delin legújabb minták —.24
- 1 himzett elejű bluz —.98
- 1 színes napernyő gyönyörű szép 1.52
- 1 Reformkötő, jó mosókarton —.69
- 1 nyári flanel takaró —.95
- 1 fejre való pepita selyem kendő —.98
- 1 finom damaszt abrosz —.98
- 1 kávé abrosz —.79
- 1 kávé szalvéta —.06
- 1 fekete klott alsószoknya —.98
- 1 Szmirna ágyháthoz való szőnyeg 1.65
- 1 méter bőreres spárga szőnyeg —.39
- 1 nagy szoba szőnyeg —1.69
- 1 méter dupla széles cérna csipke függöny applikált mintákkal —.58
- Vidéki megrendelések utánvétel mellett a legpontosabban lesznek elintézve. Postai szétküldések minden nap. Tessék a kirakat üvegeinkre festett „BÉKÁT“ keresni.

**Autó (automobil) tulajdonosok szíves figyelmébe**

**PNEUMATIK,** kőpeny és tömlő, vulkanizáló műhely!  
TRAPP ISTVAN Budapest, VIII. ker. Tisza Kálmán-tér 26.

Postai megbízás naponként azonnal el lesz intézve. Javítások jutányos árban. Használt gumik a legmagasabb árban megvételnek.

## Kovács Zsigmond

műasztalos  
géperőre berendezett  
ipartelepe

Szacsвай-utca 70. sz.

Telefon 10-87.

## Csúzi Ferencz

fehérnemű és ruhatisztító intézete

N.-Várad Szaniszló-u. 32.

Elvállal fehérnemű és minden más ruha tisztítást jutányos árban. Meghívásra a ruhákért érte is küldök. Levelekre válaszolok.

## Fey Rezső

mű-bádogos, vízvezeték- és csatornázási vállalat

Szent János-utca 22. szám.  
TELEFON 532. TELEFON 532.

Készít udvari tagymentes  
closetteket vízöblítéssel.  
Angol-closett berendezést,  
viztartány vagy önzáró clo-  
sett csapokkal való öblítéssel.  
Mindennemű épület- és dísz-  
bádogos munkát. Villany-  
erő gépekkel berendezve.

## VAJNOVSZKI FERENC

uri- és női cipész, Szaniszló-u. 55.

Készít uri- és női cipőket mérték szerint. Javítások jutányos árban. Meghívásra házhoz küldök, levelekre válaszolok.

## Legbiztosabb és legmegbízhatóbb nyaraltats!

A nagyérdemű közönség b. figyelmébe ajánlom, hogy ugy helyben mint nagy-szalontai fióküzletemben szőrmeárukat, téli öltönyöket, függönyöket, szőnyeget stb. nyaraltatás végeit csakis nálam és fiók-üzletemben méltóztassanak elhelyezni, hol kívánatra bármikor felmutatható legyen a nyaraltakat tisztán kezelve, gondozva és kijavítva annak idején hazaszállítatom. A raktárom és üzletem a károk ellen biztosítva van, azért kérem a nagyérdemű közönség szíves bizalmát. Tisztelettel

## Zimányi András

német szücs, Színház-utca Adorján-palota.  
Raktár: Körös-utca 47. szám, saját ház.  
TELEFON 824 TELEFON

## Boreladás.

A méltóságos Jászóvári Prépostság nagyvárad pincéjéből elad mintegy 110 hl. 1911. évi és 30 hl. 1909. évi bort. Értekezni lehet a Várad-Szentmártoni gazdaság intézőségénél Várad-Szentmártonban.

**Dénes Imre,**  
intéző.

## Ungváry és Tokai

Bankbizományi birtok-  
vásárlási, eladási és  
erdő becslési irodája

**RÁKÓCZI-UT 10. SZAM.**

Helybeli és vidéki telefonszám 725.

## Műhely áthelyezés!

Értesitem a n. érd. közön-  
séget, hogy évek óta fenálló

bádogos műhelyemet  
**Huszár-utca 13. sz. alá**

helyeztem át. Jutányos árban vállalom, fürdő szoba, angol klozett, vízvezeték berendezéseket, ugyszintén épület és diszmű bádogos munkákat stb. Költségvetés díjmentesen, levelekre válaszolok. Szíves pártfogást kér

## Tótós Mihály

épület és diszmű bádogos.

Helyi és vidéki telefon 386.

Vasszerkezeti gyár.



ABLAK-REDÖNYÖKET  
NAGYVÁRADON. KIZÁRÓLAG  
SZANTÓ-DEZSŐ  
KÉSZIT. MŰLAKATOS TELEP.

Lakatos műhely.

## SZANTÓ DEZSŐ első nagyvárad redőnygyára.

Értesilem a t. közönséget, hogy műlakatos ipartelepemet és redőnygyáramat a Szent János-utczáról, **Rulikovszky-ut 30. szám alá** (bejárat a honvéd laktanya mellett) egy direkte ezen célra épített és méreteiben még eddig városunkban nem létező gyárhelyiségembe helyeztem át. Redőny gyártmányaim: Esslingeni ablak faredőnyök, gördülő acél bolti redőnyök, (rollók) napellenző ponyvák, Jalousiák, damaszt és vászon redőnyök a legkiválóbb minőségben. Felvállalom az épület és műlakatoság keretébe tartozó összes munkákat, u. m.: vasszerkezetek, vasrácsok, épület vasalások, biztonsági vasajtók, kiváló minőségű tűzhelyek és ajtócsukókat stb. Szállítások vidékre a leggyorsabban. Redőny javítások szakszerűen eszközöl-  
tetnek. Javítási munkák telefon hívásra.

Tisztelettel

**Szántó Dezső.**

TELEFON: 491 SZ.

TELEFON: 491 SZ.

# Teszler Simon-féle

posztó és gyapjuszövet, bélésárúk  
és szabó kellékeknek kiárúsítását

## már megkezdte!

**Zöldfa-utca 21. szám alatt.**

### Épület- és díszmű bádogos.

Fürdőszobák berendezésére legdiszesebb és legcélszerűbb kivitelben a modern technika legelőkeltebb rendszere szerint, valamint vízvezetékek elkészítésére legmelegebben ajánlhatjuk

### DENGELEGI ÁRMİN

BÁDOGOS,

vízvezeték-szerelő és fürdőszoba berendező céget, Nagyváradon, Kolozsvári-utca 44. sz. alatt, amely elsőrangú, legtartósabb anyaggal dolgozik és lelkiismeretes munkát szállít.

ELVALLAL minden e szakmába vágó munkákat, épületek fedését, kerti és egyéb locsoló csapok készítését. Igen jutányos áron a közönség teljes megelégedésére.



### „Varázsuvola.”

Bárki egy óra alatt megtanulhat rajta játszani. A „Varázsuvola” rendkívül kellemes, 20 acél trombitahanggal és 4 erős bőgővel van ellátva. Diszes kivitelben, kottafüzettel, dalokkal, tokkal, ajándékkal együtt csak 4 korona.

Csakis Vágner „Hangszer-Király” országszerte elismert legelőkeltebb hangszerárúházában kapható, Budapest, József-körút 15. — Gyorsjavító műhely. — Kérjen fényképes hangszerárjegyzéket.

### Kátránypapír:

21 ki ós tekerecs	K	2-20
29 >	>	3-50
35 >	>	4-00
40 >	>	5-50
55 >	>	7-00
34 > elszigetelő	>	4-50

### Kondor Dezső

Nagyvárad, Nagypiac-tér 1. Telefon 969.



## Hatóságilag engedélyezett végeladás.



Üzletünket véglegesen feloszlattuk, miért is jó hírnevű rőfös, női divat és confectione áruraktárunkat

### hatóságilag engedélyezett végeladással

kiárúsítjuk. A legjobb minőségű vásznak, férfi és női fehérneműek, szövetek, függönyök, szőnyegek és minden e szakmába vágó cikkek

eddig sehol nem volt olcsó árban, részletekben és

**egy tömegben is** készpénz fizetés mellett eladatnak. Tisztelettel

## Wallerstein Fülöp Fiai

Rákóczi-ut, HUZELLA céggel szemben.

Partie árusoknak csak az esti órákban.

Az egész berendezés és egy 6 sz. Wertheim szekrény eladó.

Az üzlethelyiség kiadó.